

Gînduri la prima ediția a Festivalului național „Cîntarea României“

POMPEI ȘTEFĂNESCU

Ca peste tot în țară, Festivalul național „Cîntarea României“ a constituit și pentru oamenii muncii din județul Bistrița-Năsăud, creatori și interpreți, un minunat prilej de afirmare și dezvoltare pe toate planurile. Oameni ai muncii, de cele mai diverse profesii, tineri și vîrstnici, români, maghiari, și germani, încadrați în 1191 formații artistice (cu un număr de aproape 25.000 membri) au evoluat pe tot parcursul festivalului, în cadrul căminelor culturale și caselor de cultură la parametri cantitativi și calitativi neatinși pînă acum în concursurile naționale de creație și interpretare.

Organizarea judicioasă a fazei de masă a concursului, care a determinat o amplă mobilizare a forțelor artistice ale județului, a constituit premisa comportării bune și foarte bune a formațiilor cultural-artistice în etapele superioare — județeană și interjudețeană (Tîrgu Mureș).

Distincțiile obținute la faza republicană constituie o dovadă a seriozității cu care artiștii amatori — indiferent de sistemul căruia îi aparțin — s-au pregătit, în lungi seri de repetiții, pentru a aduce pe scene mesajul de hărnicie al acelor ce muncesc pe ogoare, în fabrici și uzine, în laboratoare, în școli, unități social-culturale.

Nu analiza modului de desfășurare a diferitelor faze ale festivalului constituie scopul rîndurilor de față, cu stabilirea unei ierarhii a valorilor, pe etape. Acest lucru i-a fost consacrată o plennară a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, ținută după etapa republicană, despre acest lucru a scris, în mai multe rînduri, ziarul județean „Ecoul“.

Este de menționat paleta bogată a manifestărilor educative și cultural-artistice inițiate de consiliile de educație politică și cultură socialistă, modalitățile fericite pe care acestea au reușit să le gă-

sească în vederea integrării în marele festival al muncii și creației a tuturor energiilor creatoare de la nivelul orașelor și satelor, din instituții și întreprinderi.

Coordonarea tuturor acțiunilor mai importante de către Consiliul județean de educație politică și cultură socialistă, sprijinul acordat unităților culturale de către organele și organizațiile de partid au condus la obținerea unor rezultate frumoase în activitatea artistică, în munca creatorilor populari, a plasticienilor, a celor care mînuiesc condeiul. Demne de remarcat sînt întîlnirile pe care le-au avut cenaclurile literare din județ, cu oameni ai muncii de cele mai diverse profesii, participarea acestora la o serie întreagă de acțiuni educative, prilejuite de sărbătorirea centenarului independenței, de împlinirea a 70 de ani de la răscoalele țărănești din 1907 ș.a. Un cuvînt de prețuire merită, în același timp, membrii cenaclului plastic Bistrița pentru numărul și calitatea manifestărilor plastice care au avut loc în cadrul festivalului. Ar merita menționate în majuscule, pentru mesajul lor adînc omenesc și patriotic, întîlnirile scriitorilor clujeni și ieșeni cu oameni ai muncii din diferite localități ale județului.

Pentru activitatea artistică, de bun augur a fost ideea integrării manifestărilor tradiționale, pe văi sau pe genuri de formații, în marele festival al muncii și creației. Vom aminti aici reuniunea corală „Doina someșană“, festivalul fanfarelor, vorbind de formații de același gen, la care se adaugă festivalurile complexe ale cîntecului, jocului și portului popular de pe văile Someșului, Șieului, Ilvei, Zăgrii, Sălăuței, de pe Cîmpie, manifestări intrate în tradiția locurilor și la care în prezent oamenii vin cu miile, ca odinioară la târgurile tradiționale. Bucurîndu-se de fiecare dată de participarea formațiilor artistice fruntașe de pe văile respective, aceste manifestări, dintre care unele au atins sau se apropie de cea de a zecea ediție, ocupă un loc bine definit și au un rol precis în peisajul cultural-artistic atît de divers al județului Bistrița-Năsăud. Acestea prilejuiesc, de fiecare dată, scormonirea în vechile lăzi de zestre și aducerea pe scenă și la parăzile portului popular a costumelor minunate ale părinților și bunicilor, alături de produsele mai noi, lucrate în spiritul artei populare adevărate, autentice. Strădania depusă de-a lungul anilor la Sîngeorz-Băi, Silivașu de Cîmpie, Șieu, Lunca Ilvei, Zagra, Coșbuc, Maieru (serbarea muncitorilor piétrari), Prundu Bîrgăului (serbarea țapinarilor) pentru păstrarea autenticității costumului popular, prin organizarea în cadrul așezămintelor culturale a unor expoziții de artă populară neasemuit de frumoase, s-a trasformat, an de an, în reușite, stîrnind admirația și aprecierea unanimă a participanților la aceste manifestări cultural-artistice.

... Participăm de zece ani înapoi la Festivalul interjudețean „Horă la Prislop“, de asemenea, în anii din urmă, am avut reprezentanți la unele festivaluri în județe cum sînt : Cluj, Sălaj, Mureș, Tulcea, Brașov. Considerăm că sînt excelente prilejuri pentru stimularea artiștilor amatori sau profesioniști, fiind totodată veri-

tabile schimburi de experiență. De altfel, chiar participarea formațiilor artistice la dialogurile pe aceeași scenă sau la unele spectacole organizate în circuit, între comune, determină, cum s-a văzut la această primă ediție a Festivalului „Cîntarea României”, o adevărată emulație în rîndul artiștilor, indiferent dacă sînt amatori sau profesioniști.

... Două imagini grăitoare, dintr-un anumit punct de vedere, aș dori să transcriu aici. În dimineața plecării la Tîrgu Mureș, pentru a participa la faza interjudețeană, unul din interpreții cunoscutului teatru nescris din comuna Șanț mi-a spus următoarele : „Să știți că era să nu pot veni cu echipa, dar am venit totuși. Să vedeți ! ieri aveam de arat o bucată de loc, pe-un teren nu tocmai neted și nevasta mi-a spus că dacă nu-l termin de arat pînă-n seară, nu văd nici-un Tîrgu Mureș. Îi drept că mi-am scorbăcit un pic caii, da' pentru aceea nu li s-a-ntîmplat nimic, că-s mînji tineri, dar pînă pe la ora 7 seara, am terminat de arat. Acasă, n-am apucat să deschid poarta și nevasta m-a și întrebat de pe tîrnaț : „gătat-ai ?” Am gătat, du-te și vezi”. — „Bine. Acuma te poți duce și la București, nu numa la Tîrgu Mureș”. Soția interpretului a avut, la urma-urmei, gură de aur. Echipa de teatru din Șanț a fost și la Tîrgu Mureș, dar de acolo și la București, devenind laureată pe țară.

... În Mureșenii Bîrgăului, pe o uliță ce se desprinde în stînga din șoseaua națională, locuiește de mulți ani lelea Ioana Orban. Am văzut-o pentru întîia oară la faza intercomunală de la Livezile. A recitat o poezie originală. După spectacol, mi-a spus că are multe poezii acasă, într-un caiet. Într-o zi am citit cîteva, apoi, mai tîrziu, toate. Acum lelea Ioana Orban așteaptă să-și vadă ișită de sub tipar cîrticica de versuri. A descoperit-o Festivalul național „Cîntarea României”.

În general privit, anul 1977 a fost și pe plan cultural-artistic și educativ un an rodnic. Ne gîndim acum și la manifestările științifice prilejuite de centenarul independenței, și la cele ocazionate de bicentenarul învățămîntului pedagogic din orașul Năsăud, și la manifestările brigăzilor științifice, și la cele organizate de comisiile de răspîndire a cunoștințelor cultural-științifice. Ne putem gîndi apoi la salonul de artă foto din orașul Bistrița (septembrie), la succesele „Cununei de pe Someș” în Danemarca și Suedia. Fie acestea și un motiv de mîndrie pentru noi toți, dar și chezașia unor izbîni tot mai frumoase viitoare.